

Una altra revolució en la indústria

Malgrat totes les adversitats, la indústria continua sent el principal motor de l'economia catalana, per més que el bon comportament del turisme ens hagi ajudat a mitigar els efectes d'una crisi que passa factura, sobretot, en termes de destrucció d'ocupació. La rigidesa de la legislació laboral espanyola ha imposat els acomiadaments col·lectius o la sistemàtica cancel·lació de contractes temporals com a única resposta empresarial a la caiguda de la demanda. Algunes multinacionals redueixen costos salarials amb mètodes no menys expeditius: l'espantall de la deslocalització, tan convincent abans per esgarapar subvencions, es fa servir ara per imposar sacrificis als treballadors. Totes aquestes mesures poden resultar útils per guanyar temps o per quadrar un compte de resultats, però no ajuden gens a consolidar el teixit industrial català: engrunes per avui, gana per demà.

Desenganyem-nos: cobrar menys no ens farà per força més competitius; només més pobres. En un món globalitzat, el *dumping* salarial esdevé una subhasta a la baixa en què sempre guanya el país menys desenvolupat, on la carestia i l'absència de drets i llibertats atorguen un valor marginal a la mà d'obra. Un país occidental només serà competitiu si tecnològicament ho és la seva indústria, si la força del treball deixa pas a la força del coneixement.

La investigació universitària, la formació professional i l'erari han d'estar al servei de les iniciatives d'alt valor afegit

Com consignen els especialistes de + Valor, Catalunya està més ben preparada que el seu entorn per guanyar la batalla de la innovació, que és sinònim d'internacionalització. Però necessita per fer-ho emprendre una segona revolució industrial que multipliqui el valor afegit dels seus productes, identifiqui noves vetes per a l'exportació i substitueixi la cultura fabril per la del coneixement, cosa que requereix intensificar la col·laboració entre el bressol de la investigació, que són i han de seguir sent les universitats, i les companyies cridades a transformar aquesta intel·ligència en riquesa.

¿Quin paper han de jugar les administracions públiques i els agents socials en aquesta inajornable revolució? El primer repte és apostar amb recursos, i no només amb bones paraules, per una formació professional eficient i subordinada a les necessitats presents i futures de les empreses. El segon, remoure traves burocràtiques i càrregues fiscals per donar facilitats als emprenedors. I el tercer, destinar les ajudes i els crèdits públics no a salvar sectors agonitzants, sinó a impulsar iniciatives tecnològiques d'alt valor afegit. Tot plegat, en sintonia amb el mantra que ara recita el president Artur Mas; no s'ha de gastar més, sinó millor.

Enric
HERNÁNDEZ

Director

4 ¿Rèquiem o tercera onada?

Els resultats sobre competitivitat industrial revelen que, en general, el patró de creixement de la indústria catalana no és el més adequat.

Joan Torrent professor de la Universitat Oberta de Catalunya

6 Font d'estabilitat i progrés

La reacció del sector industrial a la crisi ha estat la d'enfortir-se mitjançant la innovació, la internacionalització, la formació i la R+D.

José Antonio Martínez Álamo comissió d'indústria de Foment del Treball

7 Metamorfosi de model industrial

L'aposta de futur ha de passar per mantenir el caràcter industrial de Catalunya i la seva convivència amb un sector serveis cada vegada més desenvolupat.

Teresa Torres Solé professora de la Universitat de Lleida

8 La millor política industrial, la que existeix

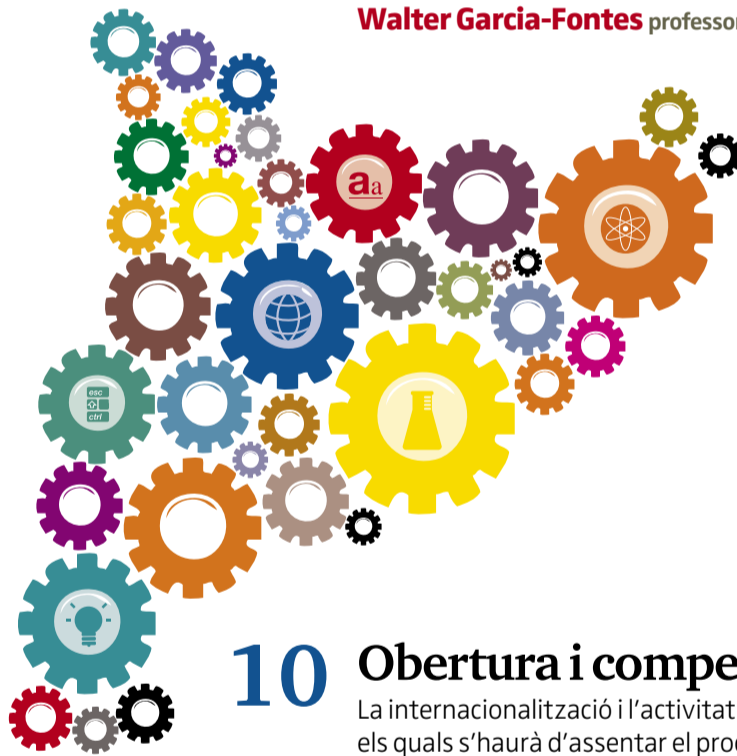
Per sortir més ràpid i millor de la crisi, cal molta més política industrial i econòmica, perquè si aquesta és efectiva serà generadora d'ocupació.

Camil Ros secretari de política sindical de la UGT de Catalunya

9 ¿Quina estratègia convé a Catalunya?

Si estudiem els models existents veiem que la política industrial és més un entorn i un clima determinat que no pas un conjunt de receptes per aplicar.

Walter Garcia-Fontes professor de la Universitat Pompeu Fabra i de la BGSE

10 Obertura i competitivitat

La internacionalització i l'activitat exportadora industrial són els pilars sobre els quals s'haurà d'assentar el procés de recuperació de la productivitat.

Pere Puig catedràtic d'Esade

12 Més cervell i menys ferro

Productivitat i innovació són dues palanques fonamentals per fer de la nostra indústria un sector més competitiu i més internacionalitzat.

Eduard Calvo professor del IESE

13 Metres cúbics de cultura emprenedora

Per recuperar el país cal injectar en els fonaments de l'economia uns quants milions de metres cúbics de cultura empresarial emprenedora.

Santi Royo professor de la UPC

14 Evitar la pèrdua de més teixit industrial

A més de la globalització, és la pèrdua de productivitat el que ha resultat un llast per a la indústria. Cal un impuls per no perdre més teixit industrial.

Josep González president de Pimec

Metres cúbics de cultura emprendedora

Espanya està a la cua d'Europa a impulsar, identificar i exportar idees innovadores perquè generin nous models de negoci, a explotar el talent i a comercialitzar les noves tecnologies que desenvolupen els nostres centres d'investigació orientant els seus resultats cap al mercat.

Bona part del creixement de les economies mundials, i en especial el de l'espanyola, s'ha basat durant aquests últims anys en l'especulació immobiliària i financera, i en la subvenció pública. Més enllà de les causes que han propiciat l'enfonsament del model, tot apunta que les previsions per a la majoria de les principals economies de la Unió Europea són de creixement. No és el cas d'Espanya. Si volem, doncs, buscar algunes solucions que recuperin el país, hauríem d'oblidar les filies i fòbies de la batalla política i començar per injectar en els fonaments de l'economia espanyola uns quants milions de metres cúbics de cultura empresarial emprendedora, gràcies a la qual reneixen, clarament més resistents a futurs *pelotazos* globals, altres països occidentals. De potenciar i recolzar l'educació, en parlarem un altre dia, que seria el segon punt de suport.

I és que Espanya se situa a la cua d'Europa a l'hora d'impulsar, identificar i exportar idees innovadores perquè generin nous models de negoci; a l'hora d'explotar el coneixement de les persones talentoses (que en tenim i moltes); a l'hora de comercialitzar les noves tecnologies que desenvolupen els nostres centres d'investigació orientant els seus resultats cap al mercat. Sovint, el motiu pel qual aquesta cultura emprendedora no acaba de calar és la por a invertir sense la certesa d'obtenir resultats. Això és, precisament, una actitud que s'ha de canviar.

Segurament l'única cosa bona que poden tenir les crisis econòmiques és saber transformar-les en oportunitats de reconversió. El canvi d'escenari ens empeny a buscar noves obres per representar. Hem de girar la truita del model econòmic empenyent qui pot crear riquesa des de tots els àmbits de la societat. Tots a la vegada, encara que sigui de manera progressiva. Des de la base del sistema educatiu fins al capdamunt de la gran multinacional amb inversions milionàries en R+D. Si aquest canvi arriba a ser un canvi de cultura, hauréu aprofitat la crisi, serem més forts i més rics, i tindrem més bones pensions. A Catalunya disposem d'agències públiques convençudes, centres de R+D d'excel·lència, centres tecnològics i universitaris especialitzats en transferència de R+D, petites i grans empreses. Però ens falta generar més casos d'èxit, felicitar-nos per cada nou emprendedor, de manera que la taca es vagi estenent.

Seria fantàstic valorar el creador d'una idea, d'una patent, d'un bon projecte de transferència de resultats d'investigació; l'emprenedor que genera una microempresa; la *spin-off* que utilitza el coneixement desenvolupat en una universitat, o la *start-up* tecnològica, si no hi ha un fons d'investigació darrere de la idea. Hauríem d'entendre que el fet de no tenir èxit en el primer intent és la millor preparació per tenir èxit en una segona oportunitat. Que no hi ha administració o trava burocràtica que pugui aturar la fe en les possibilitats d'un mateix. I, sobretot, que el valor real de les persones amb iniciatives és col·lectiu perquè,

quan un país ha fomentat l'esperit emprenedor i els seus hàbits de treball, aquests mateixos hàbits es converteixen en l'actiu fonamental per enfortir els fonaments financers d'un país amb els quals aguantar cicles difícils. I això és fruit d'haver forjat, a través dels anys, la cultura del treball, del risc i de la creativitat. Els emprenedors són un patrimoni econòmic de la societat i tenim el deure de potenciar-los i protegir-los perquè en l'exercici de la seva audàcia i de la seva imaginació, sumada a la cura del sector industrial, al sa-

el coneixement generat, amb el resultat de quatre empreses *spin-off*. A més a més, ha impulsat, amb el suport de l'Ajuntament de Terrassa, la Generalitat i el Ministeri d'Indústria, el clúster sectorial de l'òptica i la fotònica. Amb seu a Terrassa, aglutina 30 de les empreses més importants del sector de l'òptica i la fotònica a Espanya, unides a 15 centres d'investigació, cosa que conforma un pol tecnològic d'excel·lència. Alt valor afegit, base tecnològica, un negoci de 1.500 milions d'euros i 8.000 llocs de treball altament qualificats són les cre-

Els emprenedors són un patrimoni econòmic de la societat i tenim el deure de potenciar-los i protegir-los

nejament financer i al creixement de les exportacions, puguem mantenir l'estat del benestar. I, el que és més interessant, el contacte amb els emprenedors i el coneixement de les seves experiències d'èxit sovint genera més emprenedors, en un procés que es realimenta a si mateix.

Un bon exemple d'aquest esperit emprenedor el trobem en alguns centres d'investigació universitaris. El Centre de Desenvolupament de Sensors, Instrumentació i Sistemes (CD6) de la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC) és un d'ells. Aquesta entitat, que es dedica a la innovació tecnològica en l'àmbit de l'enginyeria òptica i de la fotònica, se situa al campus de Terrassa, a la comarca del Vallès, àrea estratègica per al desenvolupament del sector productiu català on es concentra la majoria del seu producte interior brut (PIB). Al CD6 s'ha apostat fort per portar al mercat

dencials del sector de l'òptica i la fotònica a Espanya. I atenció: les dues tercers parts de les seves empreses són pimes, en molts casos empreses de base tecnològica. A Europa, la indústria fotònica factura al voltant de 43.500 milions d'euros, i la Comissió Europea l'ha reconegut «com una de les cinc tecnologies habilitadores clau (*key enabling technology*) que marcaran el futur de la indústria europea».

Crec que el camí per enfortir les economies i protegir-les dels capritxos i vaivens dels mercats és identificar, impulsar i ajudar sectors i professionals que atresoren coneixement, generen valor i cultiven amb la seva activitat diària una cultura emprendedora. Tenim a l'abast començar el canvi de cultura per arribar a un nou model econòmic. Només ens ho hem de dir entre tots, a un volum prou alt.

Santi ROYO

Professor de la Universitat Politècnica de Catalunya.
Director del Centre de Desenvolupament de Sensors, Instrumentació i Sistemes (CD6). Subdelegat del rector al Campus de Terrassa. És soci fundador de SnellOptics.